

Електронні комунікації в бібліотечно-інформаційній освіті, науці та практиці

II Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

05 травня 2023 року

м. Надвірна

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «НАДВІРНЯНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НТУ»
Циклова комісія інформаційної діяльності**

**ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ
В БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНІЙ ОСВІТІ, НАУЦІ ТА ПРАКТИЦІ**

**Тези доповідей
II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
05 травня 2023 року**

Надвірна 2023

УДК 004:[37:02](477)(043)

Е 50

Матеріали подані в авторській редакції

Відповідальні за випуск: Плитус О.С., к.і.н., голова циклової комісії інформаційної діяльності ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ»;

Трачук Л. Ф., к.і.н., викладач циклової комісії інформаційної діяльності ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ».

Рекомендовано до видання Педагогічною радою
ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ»,
протокол від 23 травня 2023 р. №8

Е 50 Електронні комунікації в бібліотечно-інформаційній освіті, науці та практиці : тези доп. II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 5 травня 2023 року. – Надвірна : ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ», 2023. – 160 с.

Збірник містить тези доповідей результатів актуальних досліджень ролі Інтернету як сучасного провідного каналу комунікації; особливостей застосування електронних комунікацій у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, бібліотечній та архівній справі; проблем викладання дисциплін соціокомунікаційного циклу.

Розрахований на науковців, викладачів і здобувачів закладів вищої та фахової передвищої освіти, фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи, представників органів державної влади та місцевого самоврядування.

УДК 004:[37:02](477)(043)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Нагорний Ростислав Васильович – голова організаційного комітету, директор ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ»

Скрипник Василь Степанович – доктор технічних наук, заступник директора з навчальної роботи ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ»

Плитус Олександра Семенівна – кандидат історичних наук, голова циклової комісії інформаційної діяльності ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ».

Трачук Людмила Федорівна – кандидат історичних наук, викладач циклової комісії інформаційної діяльності ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ»

Модератор:

Плитус Олександра Семенівна – кандидат історичних наук, голова циклової комісії інформаційної діяльності ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ»

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ІНТЕРНЕТ ЯК СУЧАСНИЙ ПРОВІДНИЙ КАНАЛ КОМУНІКАЦІЇ

Казначеева Л.М., Масюк І.О. Використання діджиталізації у збереженні фольклору: досвід Рівненщини.....	8
Корніюк О.О. Культура електронного документообігу інформаційних установ.....	10
Кучер В.В., Палеха Ю.І. Онлайн навчання сучасності: провайдери.....	12
Левковець Н.П. Особливості технології NFT.....	14
Насадюк І.В., Трачук Л.Ф. Роль мемів в інтернет-комунікації.....	16
Пікалова В.В. Twitter як інструмент боротьби проти інформаційної агресії рф в онлайн-середовищі.....	18
Плитус О.С., Шпитко І.В. Особливості переходу на електронні трудові книжки.....	20
Пшик В.М. Документування трудових відносин в державних установах України.....	24
Стрюк А.О. Інформаційна система, як важливий аспект кадрової служби підприємства.....	26
Христенко О.В., Балясов М.В. CRM-система як засіб ефективного управління підприємством.....	28

СЕКЦІЯ 2. ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Борко В.Я., Ломпас О.Р. Методи електронної комунікації в органах влади та державних установах.....	30
Григораш С.М., Бурківська Л.Ю. Інформаційно-аналітична діяльність як супровід роботи органів місцевого самоврядування.....	33
Дякур Ю.В. Соціальні мережі як інструмент електронної комунікації в діяльності органів місцевого самоврядування (на прикладі Надвірнянської територіальної громади).....	38
Іванюха Т.В., Даниленко Ю.С. Електронні канали та інструменти комунікації пресслужби державної установи: регіональний аспект.....	40
Іванюха Т.В., Дерев'янюк О.О. Інформаційно-аналітична діяльність місцевих органів державної виконавчої влади: функціональний аспект.....	43
Кравець Ю.І., Плитус О.С. Переваги та недоліки в роботі офіційних ресурсів державних органів влади України в рейтингових соцмережах.....	45
Крупа Х.М., Ганцюк Т.Д. Особливості комунікації органів виконавчої влади засобами інформаційного наповнення офіційних вебсайтів.....	48
Надольська В.В. Центри надання адміністративних послуг Волинської області як складова розвитку електронного урядування.....	50
Опар Н.В., Ганцюк Т.Д. Інформаційно-комунікаційна взаємодія органів державної влади та суспільства у сучасних умовах.....	53
Петрович В.В. Електронне документування управлінської діяльності в органах державного управління.....	56

Петрович І.В. Роль електронних комунікацій у прийнятті управлінських рішень органами державної влади та місцевого самоврядування.....	59
Сидорук С.Д. Електронна демократія як форма взаємодії держави та громадян.....	62

СЕКЦІЯ 3. ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ В БІБЛІОТЕЧНІЙ СПРАВІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ІНСТРУМЕНТАРІЙ ТА ТОЧКИ РОСТУ

Бабенко Ж.В. Інформаційний контент як результат діяльності інформаційних установ.....	65
Безклуба А.С. Месенджер «Telegram» як ефективний інструмент комунікації з віртуальними користувачами бібліотеки.....	68
Василинина О.М., Манжос А.А. Перспективи впровадження мультимедійних технологій у практику сучасних бібліотек.....	71
Галаган В.В., Бабак А.О., Заворотний С.М. Аналіз можливостей та структури бібліотечної веб-сторінки онлайн-книги Пенсильванського університету.....	73
Галузінський Б.О., Веремчук О.В. Веб-сайти бібліотек: основне призначення та вимоги до них.....	76
Гевчук І.І., Скільська М.І. Вплив соціальних мереж на бібліотечну справу та їх взаємодія.....	79
Гнітько А.О. Організація віртуального простору сучасної бібліотеки.....	81
Данькевич Ю.В. Вебсайт бібліотеки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського як засіб комунікації.....	83
Жирик Л.І., Бабій Л.В. Розвиток професійних компетентностей з цифрової грамотності відвідувачів Івано-франківської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. Франка (в рамках діяльності регіонального тренінгового центру).....	85
Кучер В.В., Ігнатенко Б.В., Хімич А.О., Заворотний С.М. Веб-сайт «Національна бібліотека України імені В. Вернадського» як комунікаційний канал та джерело інформаційного забезпечення здобувачів освіти.....	87
Кушнерчук М.І. Використання новітніх інформаційних технологій в публічній бібліотеці.....	90
Лисенко В.М. Впровадження сучасних медіа-практик у діяльність бібліотеки закладу фахової передвищої освіти.....	93
Матвійчук О.Є. Представлення відео-контенту освітянських бібліотек на платформі YouTube.....	95
Мінакова Я.О. Особливості організації виставкової діяльності сучасних бібліотечних закладів.....	97
Мовчан К.М. Бібліотека університету в системі електронних комунікацій....	99
Плитус О.С., Скрябіна С.П. Роль електронної бібліотеки в освітньому процесі.....	101
Пономаренко Л.О. Інформаційні ресурси та сервіси ДНПБ України імені В.О. Сухомлинського для забезпечення професійного розвитку бібліотечних фахівців.....	104

Ржеуський А.В., Кунанець Н.Е. Роль відеохостингів в популяризації електронних інформаційних ресурсів бібліотек.....	107
Смірнова Н.Ф. Формування інформаційного соціокультурного простору сучасної бібліотеки.....	109
Тараненко С.Р. Розвиток сучасної бібліотеки у відкритому публічному комунікаційному просторі.....	111
Теличко Т.М., Макаренко О.М. Цифрові технології бібліотеки коледжу – складова сучасного інформаційно-освітнього простору.....	114
Хімейчук В.М. Сучасні електронні ресурси – вагоме покращення ефективності роботи бібліотек територіальних громад Івано-Франківщини...	117

СЕКЦІЯ 4. ОСВІТА І ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Астахова М.С. Освітня соціально-мережева активність та цифрова комунікація.....	120
Головчук О.В. Саморозвиток і самоосвіта з використанням електронних комунікацій.....	122
Скрипник В.С., Ферштей І.Л. Електронні комунікації та системи цифровізації при організації освітнього процесу.....	125

СЕКЦІЯ 5. ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ АРХІВІВ

Гасуляк С.Р., Веремчук О.В. Інтернет-комунікації як інструмент ефективної діяльності архіву.....	128
Насадюк І.В., Семенюк Т.П. Електронні послуги та ресурси архівів України.	131
Семенюк Т.П. Електронні виставки архівних документів як один із елементів інформаційних ресурсів архівів (на прикладі державного архіву Івано-Франківської області).....	133

СЕКЦІЯ 6. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН СОЦІОКОМУНІКАЦІЙНОГО ЦИКЛУ

Бондар В.Д., Шершньова О.В. Зміст понять «архівна справа» та «бібліотечна справа» (на прикладі асоціативних експериментів зі здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Національного університету «Острозька академія»).....	136
Коломієць Н.А. Освітня програма «Архівістика та управління документацією» київського національного університету імені Тараса Шевченка в родині програм соціокомунікаційного циклу.....	140
Кондратюк М.М. Використання можливостей СНАТGPT у викладанні дисциплін соціокомунікаційного циклу.....	142
Палеха Ю.І. Складники галузевої документації.....	145
Прокопович Л.С. Окремі питання викладання дисципліни соціокомунікаційного циклу.....	148
Сілкова Г.В., Костенко М.С. Soft skills у формуванні аналітичної складової фахівця з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.....	151
Алфавітний список учасників конференції.....	155

SOFT SKILLS У ФОРМУВАННІ АНАЛІТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ФАХІВЦЯ З ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

Аналіз освітніх програм (ОП) ЗВО України дозволяє зробити висновок, що провідним напрямом підготовки фахівців за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» стала інформаційна аналітика. Значна частка ОП як освітнього ступеня «бакалавр», так і освітнього ступеня «магістр», мають спеціалізацію «Інформаційно-аналітичне забезпечення сфери діяльності / галузі», або включають навчальні дисципліни такого цільового призначення, наприклад, інформаційно-аналітичне забезпечення управління, бізнесу, економіки, політики та ін.

Означене спрямування на інформаційно-аналітичну роботу з інформацією безперечно віддзеркалює потреби сучасного суспільства в інформаційному пошуку таких змістових положень з масиву інформації, які відповідають інформаційним потребам користувачів за змістовно-якісними критеріями.

Разом з тим визначені названими спеціалізаціями цілі мають змінювати саму концепцію фахівця з інформаційно-аналітичної діяльності. Навчальні дисципліни, які складають основу циклу професійної підготовки за інформаційно-аналітичним спрямуванням, мають сформувати у майбутнього спеціаліста професійні компетентності володіння принципами і вимогами інформаційно-аналітичного перетворення документного контенту, а також сучасними інформаційними технологіями оброблення інформації.

Якісна підготовка фахівця інформаційно-аналітичної діяльності – це створення моделі такого фахівця, яка передбачає логічне формування професійних компетентностей від загальних принципів інформаційної аналітики до її часткових методик, що поглиблюють знання і уміння за конкретними аспектами. Таке завдання мають виконувати вибіркові навчальні дисципліни, які є змінною складовою ОПП, відповідно до змін самої інформаційної діяльності та інформаційних потреб користувачів.

На наш погляд, починати формування інформаційно-аналітичних знань і умінь з навчальних дисциплін прикладного спрямування, доцільно з таких дисциплін ОП РДГУ, як «Аналітико-синтетична переробка інформації» та «Інформаційно-аналітичне перетворення документного контенту». Це полегшує сприйняття здобувачами вищої освіти сутності інформаційно-аналітичної роботи і забезпечить перехід до опанування теоретичних основ самої інформаційно-аналітичної діяльності, а на старших курсах – до вивчення навчальних дисциплін, спрямованих на інформаційне забезпечення потреб певних груп користувачів.

Слід також зважати на те, що у циклі загальної підготовки та у циклі професійної підготовки є навчальні дисципліни, дотичні до інформаційної аналітики – «Основи наукових досліджень» тощо. Їхній зміст теж має бути

врахований у загальній системі формування фахівців інформаційно-аналітичної діяльності.

ОПП освітнього ступеня «бакалавр» закладає теоретичні та практичні засади інформаційно-аналітичного перетворення документної інформації. ОПП освітнього ступеня «магістр» забезпечує можливість поглибити професійні компетентності у галузі інформаційно-аналітичного забезпечення певної предметної сфери відповідно до інформаційних потреб часу і вибором студентів.

Майбутня конкурентоспроможність здобувача вищої освіти за будь-якою ОПП, окрім якості самої програми значною мірою визначається набутими soft skills. «Актуальність і затребуваність розвитку гнучких навичок студентів як ключового фактору професійного зростання засвідчує ряд заходів міжнародного рівня: у 2017 році офіційно прийнята класифікація soft skills – «Європейські навички, компетенції, кваліфікації і види занять» (ESCO). Дана класифікація представляє 1384 навички та вміння, затребувані сучасним ринком праці. Низку директив для європейських університетів, присвячених упровадженню нових методів навчання і викладання soft skills затверджено у 2018 році. З цією ж метою на 26 мовах країн-членів Євросоюзу укладено Європаспорт soft skills» [1].

Саме це й зумовлює актуальність питання формування компетентностей і потенційних soft skills у фаховій підготовці спеціалістів інформаційної сфери. Важливу роль у професійному зростанні фахівців інформаційної сфери відіграє, зокрема, розвинуте критичне мислення.

Критичне мислення, як стверджує С.О. Терно [2], – це здатність використовувати певні прийоми обробки інформації, що дозволяють отримати бажаний результат. До основних рис критичного мислення слід, на його думку, віднести такі уміння: 1) робити логічні умовиводи; 2) ухвалювати обґрунтовані рішення; 3) давати (оцінку позитивних та негативних рис) як отриманої інформації, так і самого розумового процесу; 4) спрямованість на результат. Дослідник наголошує, що критичне мислення означає не негативність суджень або критику, а зважений розгляд різноманітних підходів до проблеми, щоб приймати обґрунтовані судження та рішення щодо неї.

Початкового досвіду застосування методів критичного мислення для перевірки інформації (фактів) здобувачі вищої освіти першого року навчання можуть набути в курсі «Основи наукових досліджень». Згадаємо, зокрема, метод IMVAIN від Центру новинної грамотності Університету Стоні-Брук (США), що застосовують при виконанні передбачуваних робочою програмою завдань самостійної роботи. Сутність цього методу розкривають питання, однозначна англійська відповідь на які дозволяє студенту впевнитися в достовірності інформації:

–Хто джерелом інформації? Чи є джерело інформації незалежним? — Independent (Незалежний);

–Чи можна знайти цю інформацію в інших джерелах? — Multiple (Множинний);

–Чи доведені наведені факти? Чи не були вони спростовані раніше — Verify (Перевірений);

–Чи має джерело авторитет, а також зрозумілий та прозорий шлях отримання інформації? — Authoritative / Informed (Авторитетний / Інформований);

–Чи вказаний автор й вихідне джерело інформації? Чи можна знайти його в інтернеті чи у фонді інформаційної установи? — Named (Названий).

Опанування дисципліни «Основи наукових досліджень» та інших курсів аналітичної складової навчального плану ОПІ «ДІД» зумовлює застосування здобувачами також інших методичних прийомів розвитку критичного мислення. Серед них — кластер, таблиці «ПМЦ» («плюс – мінус – цікаво») та «ПМ?» («плюс – мінус – питання»), фактчекінг «5W+H» та ін. Розглянемо деякі з них. Кластер або наочний мозковий штурм є способом графічної організації тексту. Візуалізація кластеру передбачає графічне поєднання розміщеної в центрі аркуша теми із поняттями, що позначають загальні ідеї, факти з тексту, та поняттями, якими можна позначити нові думки, факти, котрі конкретизують загальні ідеї. Це дозволяє сформулювати нові логічні зв'язки у положеннях тексту та унаочнити вже існуючі у викладі автора. Таким чином, студент отримує графічне відображення своїх роздумів та вчиться унаочнювати інформаційне поле аналізованого тексту.

Вивчаючи проблемні питання, в таблицях «ПМЦ» та «ПМ?» формують три колонки з: 1) позитивними характеристиками аналізованого явища, 2) його негативними характеристиками, 3) тематичними питаннями, які уточнюють тему. Процес коригування зазначених колонок не лише забезпечує поєднання відомої здобувачу інформації із новою, а й впорядковує роботу з текстом.

Натомість, методику фактчекінгу «5W+H» студенти мають застосовувати, готуючи інформаційні повідомлення громадсько-політичного змісту. Як відомо, названа вона за першими літерами відповідних англійських запитань щодо новинної інформації, які дозволяють впевнитися в її достовірності:

–What? – що сталося?

–Why? – чому це сталося?

–Who? – хто про це повідомив?

–Where? – де це сталося?

–When? – коли сталося?

–How? – як це відбулося?

Іншими найбільш актуальними для фахівців інформаційної сфери soft skills в сучасних умовах стали комунікативні й ораторські навички; вміння командної взаємодії та управління часом тощо. Як свідчить досвід кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи РДГУ, такі компетенції успішно формуються у слухачів авторських сертифікатних програм викладачів кафедри.

Таким чином, критичне мислення та інші soft skills становлять компетентність, що базується на універсальних інтелектуальних якостях особистості й спеціальних методиках реалізації та органічно доповнює визначені ОПІ «ДІД» компетентності фахівця інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

Список використаних джерел:

1. Барабаш В.А., Орлик С.В., Бондаренко Г.С. Розвиток гнучких навичок здобувачів вищої освіти у контексті соціокультурної комунікації. URL:

<https://education-journal.org/index.php/journal/article/download/267/260>.

2. Терно С.О. Критичне мислення – сучасний вимір суспільствознавчої освіти. Запоріжжя : Просвіта, 2009. 268 с.